VELKÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Za stříbrem, doly i krásnou přírodou do Jáchymova

GPS souřadnice: 50.3714146, 12.9135785

Praktické informace

Délka trasy: 7 km

Obtížnost: Středně těžká trasa vedoucí nejprve městským centrem, pak po vrstevnici a přes kopec zpátky do Jáchymova. Výlet není možné jet s kočárkem a na kole. Pejskům se líbit bude! :)

Vzdálenost od Prahy: 150 km ujedete za necelé dvě hodiny autem.

Jak dojedete autem: Z Prahy podrandíte po D6 do Karlových Varů a odsud přes Ostrov do Jáchymova.

Parkování: Před radnicí a informačním centrem je parkoviště zdarma.

Informační centrum Jáchymov (www.mestojachymov.cz**)**

Otevírací doba:
listopad – duben: pondělí–pátek: 8.00–17.00 hodin, sobota–neděle: 10.00–15.00 hodin
květen – říjen: pondělí–pátek: 8.00–17.00 hodin, sobota–neděle: 9.00–17.00 hodin

Možnost občerstvení: Kavárna 1516, Dortové studio MS, Informační centrum, Muzeum, Bylinkárna, Restaurace u Hada

WC: v infocentru za úplatu

Nejbližší další výlety agentury Velká dobrodružství: Karlovy Vary, Loket, Cheb, SOOS.

Trasu pro vás prošla Lucie Nachtigallová.

Trasu testovaly kamarádky Kamila a Alena z Karlových Varů

Kamča (6 let): „Šli jsme na výlet, když byl sníh, tak jsme se koulovali. Všechno jsem vyluštila, jen do kopce mi to klouzalo. “
Ála (8 let): „Mně se líbil kostel, kaplička a také koníčci.“

Popis výletu - Legenda pro rodiče

Milí cestovatelé,

zveme vás do nádherného středověkého města v protáhlém údolí, které se malebně zařezává do svahů Krušných hor. Díky slavné hornické historii se může Jáchymov chlubit, že byl svého času druhým nejlidnatějším městem Českého království a dal jméno dolaru. A hlavně: Marii Curie-Skłodowské pomohl získat Nobelovu cenu, protože právě v místní uranové rudě nalezla prvek radium. Jak je to všechno možné? Pojďte s námi na výlet a vše se dozvíte.

Výlet jsme pro vás připravili ve spolupráci a na objednávku Města Jáchymov a je pro vás tedy zdarma. :)

Dopis dětem

Ahoj, holky a kluci, dnešní výlet vede krásným městečkem a také přírodou. Líbilo se zde dokonce i spisovateli Karlu Mayovi, který napsal knížky o Vinnetouovi. Ukážeme vám domeček, kde přespával, a také místo, kde se údajně konaly čarodějnické slety. A samozřejmě doly, hory, ale i stráň, na které rostou báječné lesní jahody.
Stejně jako k našim ostatním výletům jste také k dnešnímu dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov tajenku a pečlivě ji uschovejte. Pokud ji po vyluštění přinesete do informačního centra v budově radnice, dostanete za ni sladkou odměnu.

Mapa výletu

Doplňovačka

Jdeme na to!

Zaparkujte na parkovišti před budovou radnice.

Najdete velký dům s nápisem, na kterém je permoník, co drží v ruce radium (uranovou rudu, která světélkuje zeleně)? V tomto domě byla v roce 1526 otevřena **nejstarší lékárna** na území dnešní ČR. Lektvary zde míchal i Georgius Agricola.

Město Jáchymov bylo velmi bohaté, patřilo mezi nejvýznamnější v Českém království. V 16. století bylo dokonce druhým nejlidnatějším městem po Praze. Co ukončilo jeho slávu a rozvoj? Povíme si.

Víte, které město je v naší zemi druhé nejlidnatější nyní? Než si to promyslíte, opatrně přejdeme silnici a vydáme se k radnici – původnímu domu Jeronýma Šlika, který v roce 1531 zakoupila městská rada. Budova začala sloužit jako nová radnice pro rozvíjející se město a dodnes je sídlem Městského úřadu Jáchymov.

Zakladatelem města je Štěpán Šlik (rod Šliků se významně podílel na zakládání báňských měst v českém Krušnohoří) a představte si, že třikrát vyhořel. Do dnešní podoby byla radnice přebudovaná v letech 1901 až 1902, ale gotické a renesanční prvky na ní najdeme dodnes. Poznají je školáci? Podívejte se třeba na kamenný portál vchodu.

Kolik kamenných kytiček napočítáte?

Nad vchodem je umístěn znak města se svatým Jáchymem a svatou Annou. Zkuste ho najít. Varujeme, že je to trochu složitější…

Budova je dnes sídlem Městského úřadu Jáchymov, místního infocentra, unikátní Expozice Knihovny Latinské školy a městské knihovny.

Zamávejte do oken infocentra milým dámám, které nám pomohly pro vás výlet připravit a naplánovat… A hned potom se vydejte za radnici.

Tam totiž najdete **Muzeum Královská mincovna,** které vystavuje předměty a písemnosti dokládající hmotné i duchovní bohatství města. Zdejší Hornická kulturní krajina Jáchymov je totiž od roku 2019 památkou UNESCO. V muzeu se seznámíte s košatou historií hornictví a lázeňství a dozvíte se také zajímavosti o době největšího rozmachu ražby mincí. Návštěvu si však nechte až po skončení výletu :)

Najděte na budově vysochaná kladívka. Je u nich také královská koruna.

U vchodu do muzea vypátrejte informační cedulku s číslem 2. Je na ní obrázek. Kolik osob, zvířat a kladívek na něm napočítáte?

1. **Kolik ocasů má šelma?**

Podívejte se na kliku. Co vidíte na ní? Podrbejte zvíře za ušima, v tomto případě je to bezpečné. :)

Před muzeem také stojí **boží muka**. Ta však původně pro řadu lidí nebyla boží ani trochu. Spíše šlo o „jejich muka“. Před dávnými lety se totiž pravděpodobně jednalo o popravčí kříž, tedy kříž, před kterým se odsouzený k smrti před popravou naposledy modlil. Brrr!

Nalevo vidíme dům čp. 72 – původně desátkový dům a bývalé děkanství. Je jedním z památkově chráněných renesančních řadových domů a snad se brzy dočká opravy.

Opatrně přejdeme silnici a vydáme se kolem sochy svatého Jana Nepomuckého k sousoší **Nejsvětější Trojice**.

Najděte na něm sochy Panny Marie, svatého Josefa, svaté Anny a svatého Jáchyma. Kdo je kdo? Napovíme, že svatý Jáchym u sebe mívá dítě a Josef zase hůl nebo tesařské nástroje.

Není Marie podobná někomu z vašeho okolí? Určitě ano, protože obětavých maminek, které by si zasloužily svatozář, je naštěstí poměrně hodně.

Vysochána je zde jako třináctiletá dívka. Stojí na půlměsíci a ruce má sepnuté na prsou, takže se očividně modlí.

Na vrcholu sloupu je holubice a nad ní nápis (zkratka).

2. **Opište písmena.**

Před kostelem je socha od Romana Podrázského, která je také prvním zastavením místní křížové cesty ke svobodě, jež připomíná *Jáchymovské peklo*. (To jsou ty kameny před sochou.)

Obcházíme svatostánek tak, že ho máme po levé ruce.

Kostel svatého Jáchyma byl postaven v letech 1534 až 1540 jako první luteránský (protestanský) kostel v Čechách. Po bitvě na Bílé hoře byl uzavřen a následně vysvěcen jako katolický. Výrazně do jeho podoby promluvil ničivý požár z konce 19. století.

Zdá se, že v Jáchymově hořelo opravdu často! Spíš, než Nepomuka, by tady možná měli mít svatého Floriána, jako třeba ve Vimperku. To je totiž patron, který střeží města i jednotlivé příbytky před ohněm.

Jaké telefonní číslo byste vytočili, kdyby hořelo?

Velikost chrámu svědčí o někdejším bohatství města. Délka lodi je 50,5 metru a celková šířka 28,5 metru. Kostelní věž je vysoká 56 metrů.

Kolik členů vaší rodiny by si muselo vylézt na ramena, aby ten poslední dosáhl na špičku věže? Stačila by vaše rodina? Nebo byste museli na pomoc zavolat i bratrance z druhého kolena?

Kostel svatého Jáchyma je otevřen při mších v neděli od 10:00 a ve středu od 16:00.

V ulici Mathesiově, kterou procházíte, jsou hned dvě pamětní desky.

Jedna hlásá, že v domě čp. 120 žil Johannes Mathesius, což byl rektor latinské školy, kazatel a kronikář města.

3. **Opište z cedulky přídavné jméno před slovem FARÁŘ.**

Druhá, tentokrát hodně malá destička na zdi fary naproti kostelu připomíná pobyt další významné osobnosti. Je to německý spisovatel dobrodružných románů Karel May. V lázních se tu léčil na začátku 20. století. Podle historických dokumentů miloval procházky po okolí města.

Karel May, s jehož jménem mají celé generace spojené své dětské indiánské sny, se narodil roku 1842 v německém Ernstthalu. Krátce byl učitelem, později se ale uchytil v tisku. Založil několik časopisů a v nich začal publikovat své práce. Známým se stal díky románům na pokračování a slávu mu přinesly jeho dobrodružné knihy z Divokého západu. Asi všichni znáte „mayovky“ a jejich hrdiny Vinnetoua a Old Shatterhanda.

Jak se jmenovala sestra Vinnetoua? Dali by rodiče dohromady i jména koní pokrevních bratrů? Je to otázka jen pro opravdové fajnšmekry.

Ilči (Vítr) je hřebec, který patřil Vinnetouovi. Stejně jako jeho bratr Hatátitlá (Blesk), kterého Vinnetou věnoval pokrevnímu bratrovi Old Shatterhandovi, to byl vraník. To jen tak na okraj… :)

Vrátíme se před radnici a očka přepneme do vyhledávacího módu. A máme ji! Modrou turistickou značku, po které se vydáme po schodech doleva do kopce. Uličku hlídá dvojice velkých pejsků, kteří sice mocně štěkají, ale jsou za plotem, takže se nemusíte ničeho bát. Odbočíme doprava do Jiráskovy ulice.

V okamžiku, kdy zahlédneme značku naučné stezky, chytneme se pro změnu jí. A budeme se jí držet jako klíšťátka po celou první část našeho výletu. Nejprve po ní vystoupáme ke kapličce, ale pak se zase vrátíme a budeme pokračovat po vrstevnici.

Krátká odbočka nás zavede k barokní **kapli svatého Jana Nepomuckého**, kterou nechali v roce 1734 na Jánském vrchu vystavět manželé Vogelhauptovi. O 100 let později byl ke kapli přistavěn dnes již neexistující rozlehlý dům. Po roce 1945 přestala být kaple udržována a postupně chátrala. V roce 2013 byla provedena alespoň rekonstrukce vnějšího pláště kaple.

Věděli byste, co znamenají písmenka ve štítu stavby?

Ad maiorem Dei gloriam je latinské motto Tovaryšstva Ježíšova. Heslo lze do češtiny přeložit jako *K větší slávě Boží*.

Najděte naučnou tabuli hornické stezky a na ní zelenou mapku.

4. **Která číslovka je na této mapce nejvýše?**

Vás ale asi nejvíce zaujme, že se právě v těchto místech podle pověsti o filipojakubské noci shromažďovaly čarodějnice.

Pro chytré hlavičky máme jeden čarodějnický úkol.

Dokážete se naučit následující básničku, než dojdete ke kapli svaté Barbory, která je odsud vzdálena asi půl hodiny chůze?

Nejsem žádná krasavice,

na nose mám bradavice.

Straším mámy, straším děti,

skvěle létám na koštěti.

Vracíme se na místo, kde jsme se napojili na naučnou stezku. Neomylně míříme z města.

Tato stezka vznikla na počest RNDr. Jana Hlouška, který se celý život věnoval studiu jáchymovských minerálů. Dokonce se zasloužil o několik objevů nových druhů nerostů. Jeden z nich pojmenoval hloušekit. Jak by se jmenoval nerost, který byste objevili vy? Frantracit, Eliškachát? Nebo snad úplně jinak?

Přitom bylo štěstí, že se Jan na Přírodovědeckou fakultu UK vůbec dostal. Několikrát ho nepřijali. Důvodem byl jeho hendikep: neměl levou ruku. Nic nebylo platno, že ho o ni v zápěstí připravil výbuch v jeho přírodovědné laboratoři, kde se již v 16 letech nadšeně věnoval bádání.

Celá naučná stezka se zaměřuje na hornickou tematiku. Líčí historii jáchymovského důlního revíru: Jak těžba probíhala od 16. do 20. století, které rudy se zde těžily a jakou roli hrálo v provozu dolů vodohospodářství. Na trase najdete i mnohé pozůstatky hornické činnosti – odvaly, haldy, vodní příkopy štoly a další. Však sami uvidíte.

Z této cesty je vidět například těžební věž za kostelem.

Patří ke **stříbrnému dolu Svornost,** který byl vybudován již v 16. století. Od poloviny 19. století se zde poté těžila uranová ruda. V roce 1864 zde vytryskl pramen radonové vody, která je od té doby využívána v místních lázních. Přesně o sto let později tady byla těžba rud ukončena. Důl byl předán lázním, takže dnes slouží k čerpání radonové vody k léčebným účelům. Jedná se o nejstarší uranový důl na světě a nejstarší dosud využívaný důl v Evropě.

Držíme se stezky a k tomu si trochu povyprávíme.

Město Jáchymov je tedy opravdu městem stříbra, radia a léčivé vody.

Na začátku 16. století bylo ve zdejším údolí nalezeno bohaté ložisko stříbra, proto se roku 1516 majitel ostrovského panství hrabě Štěpán Šlik rozhodl na místě osady Konradsgrün založit město. Dostalo příznačný název Údolí – Thal.

Ale už o rok později přijalo jméno svatého Jáchyma, St. Joachimsthal – Jáchymov. Bohatá naleziště kvalitního stříbra přilákala řadu prospektorů a horníků nejen z Čech, ale také za Saska, Tyrol a Porýní. Počet obyvatel rostl, v roce 1534 jich měl Jáchymov přes 18 000 a stal se druhým nejlidnatějším městem v Čechách.

Víte, kolik obyvatel zde žije nyní? Tipněte si. Kdo bude nejvíc mimo, musí udělat 5 dřepů!

Tipujeme: 3, 2, 1, … Teď!

V Jáchymově žije přibližně 2 360 obyvatel.

Z jáchymovského stříbra se tu také razily peníze. V mincovně hrabat Šliků začala historie mince označované podle místa původu *Thaler,* tedy tolar. Jáchymovský tolar se díky své kvalitě dokutálel až za moře, kde dal jméno dnešnímu dolaru. To je, co?

Ve kterých zemích se platí dolary?

Když jsme u těch Šliků, podívejte se napravo. Uvidíte zvláštní věž hradu **Freudenstein**. Tomu se také říkalo Šlikův hrádek a je to asi nemladší hrad v Čechách. V letech 1517 až 1520 ho nechal postavit Štěpán Šlik. Ovšem o pět let později byl hrad dobyt a vydrancován vzbouřenými horníky. Za třicetileté války byl navíc při obléhání města Švédy roku 1634 značně poškozen dělostřeleckou palbou a následně již nebyl obnoven. V devatenáctém století byla věž upravena na obydlí městského hlásného, který zvoněním a lucernou signalizoval začátek a konec pracovní doby horníků. Dnes je po většinu roku nepřístupná a prostor bývalého hradu je využíván pro pořádání mnoha kulturních akcí.

Ulice, kterou procházíme, je plná ptačích budek. Vidíte je? Některé jsou úplně malinké a některé dokonce visí na drátech elektrického napětí. „Drátovku“ uvidíte za chvilku.

Nalevo mineme oranžovo-růžovou budovu vodárny, která vypadá jako meruňková zmrzlina, sejdeme po schodech k domu, který pro změnu vypadá jako zmrzlina pistáciová a stále si to meteme ven z města směrem doleva.

Vstupujeme do ulice, která se jmenuje po jedné slavné české spisovatelce. Četli jste od ní něco? Nebo viděli nějaký její příběh v televizi?

Zda se někdy procházela stejnými místy jako teď vy, si však tak úplně jistí nejsme. Spíše ne.

Božena Němcová ráda objížděla naši vlast a nechávala si vyprávět pohádky. Pak je převyprávěla tak, jak je znáte dnes. Třeba pohádku *O Chytré horákyni, O princezně se zlatou hvězdou na čele, O kocouru, kohoutu a kose* či *O Slunečníku, Měsíčníku a Větrníku.* Nebo například o mladém muži, který předstíral, že je postižený – němý a jednooký (nosil přes oko pásku). A byl to právě on, kdo zachránil princeznu před drakem. Jenže nechtěl, aby se o tom vědělo. Jak se jmenoval utajený princ?

Mineme dům s kouzelným čp. 777 a dojdeme až k budově školy. Modrá značka nás vede z kopce.

Na slávu jáchymovského hornictví navázala báňská škola v Jáchymově, zřízená císařským dekretem roku 1716. Jednalo se o první tohoto druhu v habsburské monarchii. Byla zde potřeba jako sůl, protože v 18. století se zde kromě stříbra těžily olovo, arzen, nikl, kobalt, bismut a v okolí města i cín.

Věděli by školáci, jaká je chemická značka alespoň jednoho z výše jmenovaných prvků?

My to víme dobře, protože do písemky jsme napsali, že olovo je OL – a byla z toho pěkná koule! :)

Osudovou surovinou se ovšem pro Jáchymov stal smolinec. Nerost, který horníci nalézali tam, kde již nebylo stříbro. Tak ostatně vznikl jeho název. (Že jako smůla…) Používal se k barvení skla do žluté a zelené a výroba uranových barev ve státní továrně vedla k novému rozkvětu města.

V odpadu, který vznikal při výrobě barev, objevili roku 1898 manželé Curieovi chemické prvky polonium a radium. Jáchymov získal monopol na výrobu radia, který si udržel až do počátku 1. světové války. K obnovení světového významu města rovněž přispěl objev radioaktivity jáchymovských důlních vod. Roku 1906 tu byly založeny první radonové lázně na světě.

A k nim právě přicházíme.

Naučná stezka nás přivede ke kruhovému objezdu a velkému lázeňskému parkovišti. Lázeňský areál máme po pravé ruce. Obrovské lázeňské budovy jsou všude kolem nás. Ve které byste se chtěli ubytovat a ponořit se do radonových koupelí? :)

Bohaté naleziště kdysi přilákalo i řadu umělců a význačných učenců. Jáchymov se stal jedním z center renesance a vzdělanosti království. Za všechny velikány ducha jmenujme Georgia Agricolu, který ve městě působil v letech 1527 až 1531 jako lékař. Byl zakladatelem moderní mineralogie a montánní (hornické a hutnické) vědy. Za kruhovým objezdem najděte jeho památník.

Sečtěte všechny číslice roku jeho narození.

5. **Napište výslednou číslici.**

V těchto místech „přestoupíme“ na žlutou turistickou značku. Čeká nás stoupáníčko ke kapli svaté Barbory. Ale je to

pidikopeček, tudíž vám jen taktak stihneme povyprávět o lázeňské promenádě, kterou vidíte před sebou a pod sebou.

Jak už jsme si řekli, v roce 1906 v Jáchymově vznikly první radonové lázně na světě, využívající blahodárné účinky vody z radioaktivních pramenů. Ty vyvěrají půl kilometru pod zemí ve středověkém stříbrném dole Svornost. (Viděli jsme ho na začátku výletu za kostelem.) Co léčí? Především regenerují, takže se ve vanách plných ionizují vody cachtají především lidé, které trápí problémy s pohybem.

A jak jsme si už také říkali, v roce 1910 Marie Curie-Skłodowská dokázala radium společně s poloniem izolovat z odpadového materiálu jáchymovské továrny na uranové barvy. Pozdější dvojnásobná držitelka Nobelovy ceny za fyziku a chemii navštívila své osudové město v červnu 1925. V Jáchymově ji dodnes připomínají lázeňský park, základní škola i naučná stezka, která je celá věnována tajům radonu.

Roku 1918 se Jáchymov stal součástí nově vzniklého Československa. První prezident Tomáš Garrigue Masaryk byl v Jáchymově dokonce sedmkrát. Roku 1938 bylo ovšem městečko připojeno k nacistickému Německu, za druhé světové války sloužily lázeňské budovy jako lazarety. Ledva nastal mír, bylo německé obyvatelstvo vysídleno a do města dorazili noví obyvatelé.

Přicházíme ke kapličce zasvěcené **svaté Barboře**, patronce všech horníků. Byla postavena v roce 1770. Podnět k jejímu budování dali horníci a hutníci. I proto má dvě věžičky. (Asi aby se horníci a hutníci nehádali…) Ze svého původního místa před lázeňským domem Astorie byla v roce 1917 přestěhována do stráně nad místním kulturním domem.

Máme tady nějakou Barborku? Jestli ano, má to u havířů dobré. I když tato profese pomalu, ale jistě mizí… Barborky ale zůstávají. Docela slavná je třeba ta z jedné starší filmové pohádky. Jmenuje se *Dařbuján a…?* Kdopak ví? A kdo ví, komu ta divná jména patří? Určitě ten, kdo zná dodnes populární pohádky Jana Drdy. My je máme moc rádi. Hlavně zapomenutého čerta Trepifajksla. Znáte?

Mimochodem, jak jsme na tom s čarodějnickou básničkou? Kdo se ji dokázal naučit?

Kdo ne, udělá PĚT dřepů!

Držíme se žluté, která vede cik cak. Pak to zalomí doleva a dovede nás k rozcestníku *Pod kamennou horou*. Jsme v půlce výletu. :)

Podívejte se na rozcestník. Najděte místo zvané Popov. Kolik kilometrů je odsud?

6. **Napište číslici.**

Pokračujeme po stezce svižným lážo plážo tempem. Ovšem v místě, kde pěšinocesta mírně klesne a pak se zase pustí do stoupání, citelně zpomalte. Máte důvod: lesní JAHODY. Pokud tudy totiž jdete v létě, tady jich bývá jako na poli.

My tudy brousíme v lednu, takže jahůdky mlsat nemůžeme. I když… Pokud bychom se přejmenovali na Marušku, možná bychom mohli. Vzpomenete si, kdo v pohádce pomohl hodné Marušce najít pod sněhem nejprve fialky, pak jahody a nakonec jablka?

Bratře Červne, pojď se posadit na mé místo. Červen se přesunul na největší kámen, zakroužil svou dřevěnou palicí nad hlavou a kolem něj se objevila zeleň a ze země rostly drobné jahodové keříky. Během chvilky byly obsypané rudými jahodami, jen se zakousnout.

Kolik bylo měsíčků? Dokážete je vyjmenovat pozpátku?

Blížíme se k bývalému **dolu Bratrství**.

Je to smutné místo.

Jde o bývalý stříbrný a později uranový důl, který od roku 1974 slouží k ukládání přírodních radioizotopů. Dnes je na jeho místě také rekreační středisko. To je samozřejmě o kousíček dál, budova za ostnatým drátem je právě důlním areálem.

Štola saských šlechticů byla ve 20. století v duchu doby přejmenována na důl Bratrství. Ovšem bratrsky to tu moc nevypadalo. Vznikly zde dva pracovní tábory s krycími názvy M a D. Lidé, kteří v nich po druhé světové válce a v 50. letech nedobrovolně pobývali, a především dřeli, dolovali uranovou rudu.

Najděte naučnou tabuli č. 14 a přečtěte její název.

7. **Doplňte slovo: *Montánní krajina ……. hor.***

(pokud je ve slově písmeno CH, napište ho do jednoho políčka)

(Zvažte, zda následující text chcete dětem číst, je moc smutný.

Jáchymov se v padesátých letech 20. století stal synonymem rabování uranu. Vznikly zde komunistické pracovní tábory – známé Jáchymovské peklo. Lidé odsouzení ve vykonstruovaných politických procesech zde byli nuceni pracovat v nelidských podmínkách. Čelili drsnému klimatu Krušných hor, sadistickým dozorcům a spoluvězňům a v neposlední řadě radioaktivnímu záření. Označení mukl *– muž určený k likvidaci – hovoří za vše. Po sametové revoluci se lidé každým rokem setkávají k uctění památky těch, kteří zde zahynuli. Pietním místem je i nedaleký kamenný památník. Před areál jej nechala umístit Správa úložišť radioaktivního odpadu, která důlní prostory využívá.)*

Přejdeme potok Veseřice a za ním odbočíme doleva. Z kopce dolů vytváří potok Veseřice vodní kaskádu, tzv. jáchymovské vodopády, dá se tady v létě cachtat a je to báječné. Kvačíme po frekventované silnici, tak opatrně. V tomto okamžiku opouštíme žlutou turistickou značku. Na naučné stezce však ještě chvilku zůstaneme. Ledva ovšem překročíme i Stísněný potok, putujeme už dále bez značek. Pěkně po asfaltce doprava. Potok nyní budeme mít po levé ruce.

Po levici, ukryt v lese nad námi, máme vrch Stráž. Málo se ví, že se zde vyskytuje nerost zvaný magnetovec. Téměř ze tří čtvrtin ho tvoří kov. Proto tento kopec dodnes poblázní nejednu buzolu. Pokud máte s sebou kompas, vyzkoušejte, co mu magnetovec vyvádí se střelkou.

Během chvilky uděláme radost všem milovníkům koní. Právě ti se tady pasou. Jsou klidní a hodní. **Jen je prosím ničím nekrmte!!!**

Věděli byste, jak se říká bílému koni? A jak černému? Znáte nějakou pohádku o koních? Co třeba tu o tom, co má zlatou hřívu?

A nesmíme samozřejmě zapomenout na Juráška. Ve které pohádce vystupoval? Napovíme…

Kdepak ty, ptáčku, hnízdo máš?
Skrýš a zázemí,
vždyť ještě léčky málo znáš,
málo, zdá se mi.

Hej, břízo bílá, skloň se níž,
dej ptáčku náruč svou a skrýš,
já pak můžu jít a v duši klid
můžu pak mít…

Znáte nějaké písničky o koních?

Nás napadá třeba:

Já mám koně, vraný koně; Když se zamiluje kůň; Prší, prší, jen se leje; A já sám, vždycky sám své koníčky; Tam, kde zem duní kopyty stád, …

Zapomněli jsme na některou? Určitě ano!

Napravo mineme lyžařský vlek (po levé ruce, naproti vleku stával dříve skokanský můstek, odtud název tohoto místa) a opět se napojíme na žlutou turistickou značku. Směrem doleva nás dovede až do cíle. Což ale bude asi za půl hodiny. A protože nás čeká kopeček a do kopečka se nikomu nechce číst, sejdeme se až nahoře.

Byť musíme stoupat, příroda kolem je natolik krásná, že nám plahočení usnadňuje, takže se hezky rozhlížejte, je to ten nejlepší biodoping. A taky se můžete koukat po houbách – v těchto místech totiž hojně rostou.

Krušné hory nabízejí mnoho přírodních krás. Vznikly kadomským vrásněním koncem starohor a počátkem prvohor. Pohoří se táhne v délce 130 km od Plesné až k Tisé na Děčínsku, nejvyšší horou je Klínovec (1 244 m n. m.).

Málokterá oblast Česka je tak romantická a tajemná jako tyto hory (dříve nazývané Rudohoří). Žádný milovník pěší turistiky by zde neměl vynechat Božídarské rašeliniště, přírodní park Přebuz, Novodomské rašeliniště či daleké výhledy z mnoha rozhleden. Těmi nejkrásnějšími pohledy vás potěší rozhledna Komáří vížka, rozhledna na Blatenském vrchu, Plešivec, Pajndl na Tisovském vrchu či Bleiberg u Bublavy. Krásný rozhled je také z rozhledny na Klínovci. Na některá tato místa vedou i naše výlety s tajenkou.

Dostoupali jsme k bývalému ranči, ze kterého zbyla ohrada, a také k naučné tabuli č. 4. Z ní zjistíte, že se tomuto místu říká Turecké vrchy. Věděli by školáci, jak se jmenuje hlavní město Turecka?

Najděte v prvním řádku textu jiné hlavní město.

8. **Napište město.**

Konečně klesáme do údolí. Kdo chce, může si udělat malou odbočku na krásnou vyhlídku, kterou vidíte napravo.

Pokud byste chtěli vidět vrch Klobouk, musíte pokračovat zhruba 500 metrů vlevo po louce, okolo šípkového keře. Vrch s lavičkou je přímo před vámi, navádí k němu i rozcestník.

Vrch Klobouk se „vrší“ přímo nad alejí, kterou o pár minut později mineme nalevo.

Císařská alej je asi tak 900 metrů dlouhá a tvoří ji více než staleté lípy a dnes obvod některých kmenů dosahuje dvou metrů. Byla pojmenována na počest padesáti let panování Františka Josefa I.

Kousek aleje si užijeme i my. Doprovází nás až ke křížku, od kterého je to do cíle naší cesty už jen maličký kousek.

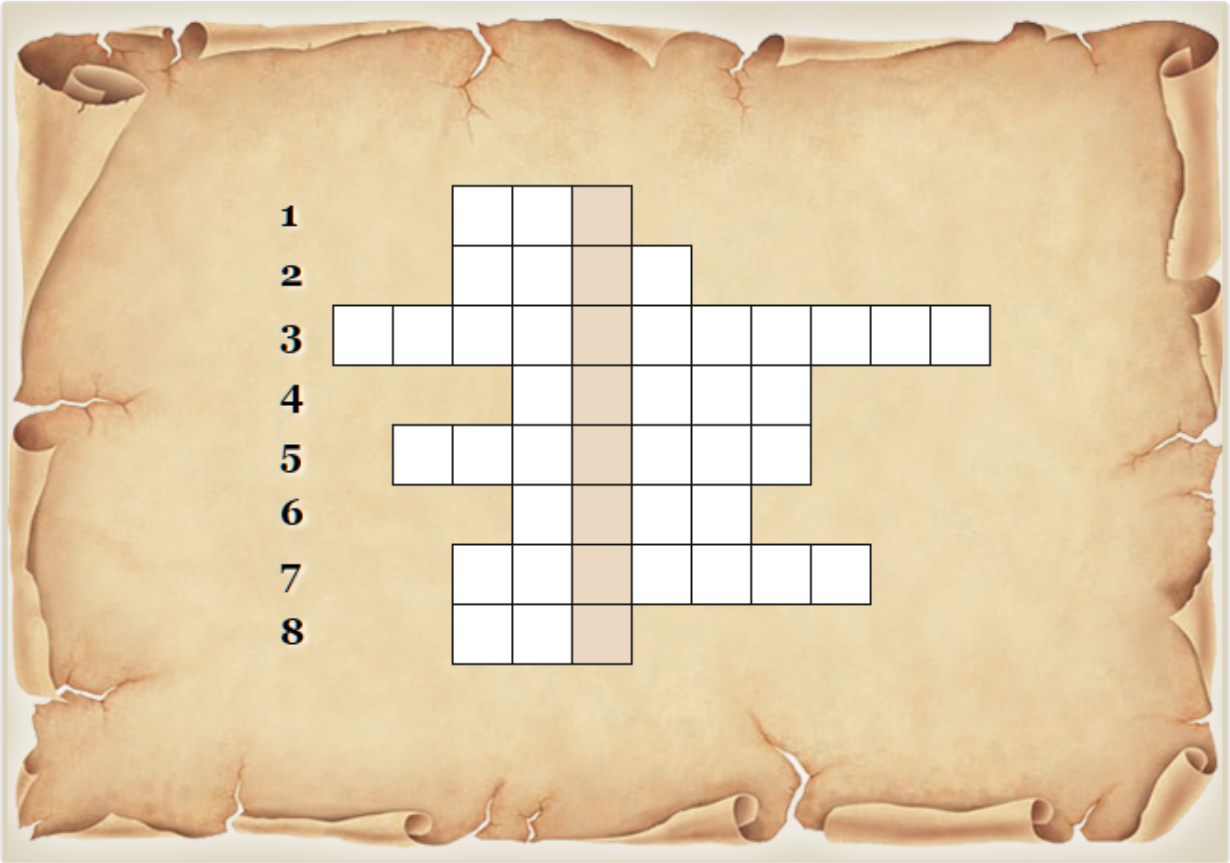
Copak to na vás kouká z tajenky? Latinský název nerostu, o kterém jsme dnes už hodně mluvili.

Máme vyluštěno. Teď už jen stačí vyzvednout si dáreček v informačním centru. Hezky za něj poděkujte, protože díky milým informačním dámám a Městu Jáchymov máte výlet zdarma. My děkujeme také, přejeme šťastnou cestu domů a těšíme se zase někdy na našich tajenkových trasách na viděnou! :)

V textu byly mimo jiné použity informace z webů: www.kudyzndudy.cz, www.historickasidla.cz, kvmuz.cz, www.mestojachymov.cz, www. pohadkozem.cz, www.jednoustopouceskem.cz, muzeum.mineral.cz atd.

Otázky k tajence

1. **Kolik ocasů má šelma?**
2. **Opište písmena.**
3. **Opište z cedulky přídavné jméno před slovem FARÁŘ.**
4. **Jaká číslovka je nejvýše?**
5. **Napište výslednou číslici.**
6. **Napište číslici.**
7. **Doplňte slovo.**
8. **Napište město.**

A co můžete vyhrát?

Tajenku posílejte na e-mail **veldo@veldo.cz**. Můžete ji také poslat ve zprávě na náš Facebook "Velká dobrodružství". Každý měsíc vylosujeme jednoho z výletníků, kterému pošleme našeho **Lumpardíka z podhradí**. Vždy připojte celé jméno, adresu a také kód výletu.

Výlet stažen z www.veldo.cz | © Velká dobrodružství

Vytvořeno: 09.11.2026 15:06